

УДК 72.012.1:[747:647.53:39]"20"
DOI <https://doi.org/10.15407/nz2022.05.1194>

ЕТНОСТИЛИСТИКА В ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННІ ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ

Христина БОЙКО

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4889-8337>

кандидатка архітектури, доцентка,

Національний університет «Львівська політехніка»,
кафедра дизайну та основ архітектури,
вул. С. Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна,
e-mail: khrystyna.boyko@hotmail.com

Віолетта РАДОМСЬКА

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6868-868X>

кандидатка мистецтвознавства, старша викладачка,
Національний університет «Львівська політехніка»,
кафедра дизайну та основ архітектури,
вул. С. Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна,
e-mail: w.r.radomska@gmail.com

Мета дослідження — окреслити основні напрямки та методики застосування етностилістики в дизайні житлового простору. *Актуальність статті* зумовлена репрезентацією нових принципів в проектуванні функціональних просторів із застосуванням інтерпретації та трансформації історичних аналогів, зокрема етнокультурних артефактів, які дедалі частіше стають пріоритетними в альтернативному, «нішовому» сегменті дизайну середовища. *Об'єкт дослідження* — досвід використання етностилістики в житловому інтер'єрі, а *предмет* — проектні розробки студентів спеціальності «Дизайн» кафедри дизайну та основ архітектури НУ «Львівська політехніка». *Джерельна база* — літературні видання, наукові публікації, архівні фондові графічні проекти студентів кафедри ДЮА. *Методологічна основа* статті сформована на історичному та системному принципі, із застосуванням методів аналізу, статистики, порівняння та узагальнення. *Новизна* полягає у введенні теоретичних науково-методичних напрацювань у навчальний процес, зокрема проектну практику для напрямку 022 «Дизайн» кафедри дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка».

Ключові слова: ідентифікація, етнокультура, стилістика, інтерпретація, трансформація, інтер'єр, дизайн-проекування, житловий простір.

Khrystyna BOYKO

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4889-8337>

Ph. D. in Architecture, Associate Professor
of the Department of Design and Fundamentals
of Architecture of the Lviv Polytechnic National University
12, S. Bandera Street, 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: khrystyna.boyko@hotmail.com

Violetta RADOMSKA

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6868-868X>

Candidate of Art History (Ph. D.), Senior Lecturer
of the Department of Design and Fundamentals
of Architecture of the Lviv Polytechnic National University,
12, S. Bandera Street, 79000, Lviv, Ukraine,
e-mail: w.r.radomska@gmail.com

ETNOSTYLISTICS IN DESIGN RESIDENTIAL INTERIOR

Problem statement. The article focuses on the problem of applying visual and stylistic identifiers to create harmonious residential space in the design education system of the XXI century. It delves into the role of ethno-oriented direction of interior stylization which is based on interpreting the archetypes of folk art and their modern transformation that is actively gaining relevance and ensures qualitative formation and revival of identification within the creative aspect of modern architectural and design practice in Ukraine. *Purpose.* The purpose of the article is to outline the major directions and methodologies of applying ethnostylistics to residential space design. The object of research is the experience of applying ethnostylistics to modern residential interior. The subject of research is constituted by the project design works of students of the specialty «Design» at the Department of Design and Architecture Fundamentals, Lviv Polytechnic National University. The source base includes literary publications, scientific publications, archival graphic projects of students of the Department of Design and Architecture Fundamentals. *Methods.* The methodological basis of the article is based on the historical and systemic principle with the application of the methods of analysis, statistics, comparison, and generalization. *Results.* As per the outlined purpose, we have analyzed the experience of practical application of the wide spectrum of stylistic identifiers, in particular, the prolific achievements of the world and Ukrainian ethnostylistics in creating spaces that have different functional intention. The specificity of application and formation of the algorithm of methodological consistency in determining stylistic identifiers in residential interior has been scrutinized, since the specified direction in project design ensures the opportunity of creating an individual project work. *Conclusion.* The selected aspects of folk household routine, regional peculiarities, differences, customs, coloristics, shape formation and ornamentation, and cultural peculiarities of certain ethnicity are directly interconnected with aesthetic object-spatial decoration of individual residential buildings. The above enlisted characteristics can be integrated into the conceptual structure of interior design and constitute the generative instrument for reinforcing tendencies in the individual personified centers of Ukrainian design schools and in the educational process of the specialty 022 «Design».

Keywords: identification, ethnostylistics, interpretation, transformation, interior, project design, residential space.

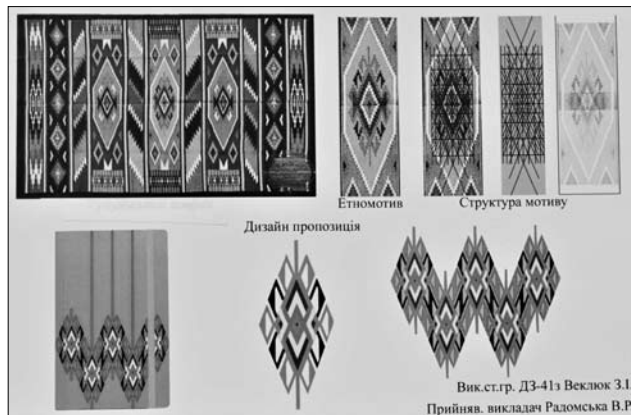
Вступ. *Постановка проблеми.* В контексті розвитку та визначення базових філософсько-естетичних витоків мистецької та спорідненої дизайн-освіти, пошук основоположних чинників, ідей та принципів стає генеративним вектором в часовому розвитку. Виявити та інтегрувати вікові соціально-культурні цінності, актуальні для різних історичних періодів стають пріоритетними перед сучасними викликами пошуку модерних прикладних інструментів для формування нових підходів, напрямків генези конкурентної дизайн-освіти та утворення загальнонаціональних і локальних авторських шкіл, які після яскравого репрезентативного періоду українського протодизайну в першій чверті ХХ століття зазнали певної деградації в ідеологічний час радянської естетики [1, с. 87; 2, с. 103—105]. З цієї метою на базі кафедри дизайну та основ архітектури Національного університету «Львівська політехніка» активно впроваджується практика застосування спадщини етнокультури та її інтеграції у навчальні дисципліни, зокрема у ряд проектно-дизайнерських курсових та практичних завдань, дипломне проектування бакалаврів, виконання кваліфікаційної магістерської роботи, що дає змогу розвивати модерний вектор прочитання давніх архетипів у новому, актуальному предметно-просторовому дизайні. *Мета дослідження* — з'ясувати типи та особливості методичних підходів, засобів та основних тенденцій етностилістичних концепцій у сучасному предметно-просторовому дизайні на основі теоретично-практичного досвіду студентських проектних дизайнерських пошуків у напрямку етностилістики в житловому просторі, підкресливши їх роль у формуванні української ідентифікації дизайну предметно-просторового середовища.

Аналіз досліджень та публікацій. У контексті науково-дослідної методики розглянуто та сформовано актуальну джерельну базу. Важливим вихідним джерелом знань про архетипи, досягнення, класифікацію ужитково-декоративного мистецтва українців репрезентовано у хрестоматійному дослідженні авторського колективу Антоновича Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевича М.Є. [3]. Історіографічні розвідки та наукові дослідження Диди І.А. [4], Сніжко В.В. [5], Черкеса Б.С. [6], Бачинської Л.Г. [7], висвітлюють проблематику концептуального духовно-естетичного відображення української

ідентифікації в народному житловому та урбаністичному просторі українського соціуму та виокремлення етнодизайну як світоглядної структури сучасного життя. Про певні досягнення та спроби імплементації саме української етнокультури в контексті розвитку та становленні дизайну в Україні присвячені публікації Олійник О.П., Гнатюк Л.Р. та Чернявського В.Г. [8], Соколюк Л. [1], Сьомги С. та Антоновича Є. [9], Зиміної С.Б. [10; 11]. Важливою працею, яка піднімає проблематику пошуку методики і практичних положень психології візуального сприйняття морфологічних властивостей, ужитково-функціональних, структурно-конструктивних та естетичних, образно-тематичних функцій орнаментальних мотивів гуцульської різьби та їх застосування у мистецько-освітній практиці, вирізняється монографія І. Юрченка [12]. Від 2019 року в систему освітньої професійної програми кафедри дизайну та основ архітектури НУ «Львівська політехніка» спеціальності 022 «Дизайн» введено нову дисципліну «Стильові особливості в проектуванні інтер'єру». В структурі теоретичних положень та у змісті графічного завдання «Дизайн інтер'єру в етнічній стилістиці», значну роль приділено етнічноорієнтованому напрямку стилізації сучасного інтер'єру [13]. Зацікавлення етноспадщиною та щоразу активніше використання широких можливостей стильових вирішень як у моностилістиці, так і в еклектичному симбіозі, актуалізує нові теоретично-методичні дослідження та публікації, які пропонують не лише теоретичні положення, а конкретні методики, аспекти та рекомендації орієнтування на коректну інтерпретацію обраного стилю, виокремленню характерних ознак ідентифікаторів та специфіки застосування у сучасному дизайні житлового простору.

Методологія дослідження базується на теоретичному аналізі наукових розвідок та практичного інтегрування спадщини української етнокультури у розвиток вітчизняного предметно-просторового дизайну зі застосуванням методів аналізу, статистики, систематизації, порівняння та узагальнення.

Основна частина. Внаслідок систематизації досвіду проектування за даною тематикою яскраво виокремлено дві основні складові: раціональне та емоційне, що в повному зіставленні та взаємодоповненні дають змогу студентів запропонувати авторський, персоніфікований проєкт, насичений індивідуальніс-

Іл. 1. Методика роботи над аналогом (архів каф. ДОА НУЛП)

тю та раціональною практичністю. Емоційна складова, вміння проаналізувати та освідомити автентичні першовзори, артефакти суттєво якісніше діють на розуміння та емоційну складову аналітичної частини передпроектного аналізу, а згодом для формування прототипу. Тобто, дизайнер стає прямим ретранслятором семантики, формотворення та ідентифікації. Однак, опирання на автентіку архетипів не завжди стає генеративним чинником для створення цікавого кінцевого проекту. Цей складний метафізичний процес у значній мірі залежить від інтелектуального, візуального та змістового наповнення кожного студента індивідуально. З метою забезпечення якісного навчального процесу в контексті проектування та генерування нових ідей, визначальну роль відіграє методичний процес, за яким студент чи проєктант може зорієнтуватись як вибудувати алгоритм та схему етапів у роботі, підходах. У практичному дискурсі достатньо дієвим залишається класичний підхід методики роботи у п'ять основних етапів: 1-й етап — аналіз світових та вітчизняних аналогів у певному напрямку предметно-просторового дизайну; 2-й етап — пошук автентичного аналогу в обраній етностилістиці; 3-й етап — морфологічний, графологічний аналіз обраного зразку; 4-й етап — авторська трансформація автентичного аналогу (артефакту) згідно з обраним функціональним і змістовно-естетичним призначенням; 5-й етап — розробка та візуалізація ідеї (іл. 1). Зазвичай на практиці передпроектного аналізу автор звертається до розповсюдженого наукового методу вивчення та аналізу аналогової бази, так званих «референсів» світового та вітчизняного досвіду. Однак вміння скористатись критичним та системним відбором, часто не дає

змоги усвідомлено перейти на визначальний 2-й етап формування проєктної пропозиції.

Другий етап стає надважливим, оскільки достовірний аналіз архетипів та автентичних зразків для дизайнера стає першоджерелом, яке повинно слугувати базисом створення авторської розробки. У цьому випадку сучасник стає ретранслятором давніх кодифікацій, які дають можливість встановленню модерних тенденцій та ідентифікованих національних шкіл в умовах глобалізованого суспільства.

Негативні тенденції достатньо поверхневого кодування ідентифікації етносегменту графічного та предметно-просторового дизайну в Україні протягом 80-х, 90-х рр. ХХ ст. та початку ХХІ ст., відсутність розвитку українського виробничого сегменту в галузі предметного дизайну, обладнання та занепад мануфактурного рукотворного ужитково-прикладного промислу, відіграли дещо деструктивну роль для розвитку глибокого розуміння власного етностилю. На поверхні інформаційної доступності, значна промоція та популяризація досягнень світового дизайну, мода на певні тренди та сформований «риннок» дизайнерських послуг, захоплює сучасну споживчу аудиторію. Тому в проєктному процесі першого десятиліття ХХІ ст. активно заходить мода на каверверсії «скандинавського стилю», «прованс», «японського» тощо. Спостерігається певна тенденційність щодо дещо зверхнього відношення та маргінального сприйняття тематики завдань, побудованих на розкритті глибоких, маловивчених, а головне, не спопуляризованих та інформаційно закритих глибин етноспадщини та українського мистецтва. Саме на етапі роботи над систематизацією та відбором елементів певної етнічної стилістики, потрібно достеменно вивчити глибину знакових схем, функціонально-ергономічні властивості для формотворення у сегменті предметного дизайну та обладнання [12, с. 58, 79—80; 8, с. 3—10].

Розглядаючи етнографію як накопичений досвід народного побуту, зовнішній та внутрішній макрокосмос поселень не лише українців, важливо з'ясувати побутові особливості, які формувались внаслідок його колективної чинності. Економічний бік цієї чинності становить завдання окремої галузі знань, а ті форми, що їх прибирає сама ця чинність і її наслідки у вигляді побутових речей, психологічних та соціальних явищ, підлягають науковому до-

слідженні в галузі етнографії. Під впливом різних факторів: часу, навколишнього середовища, традицій, культури народ загалом та виокремлені етногрупи зокрема, творять ці речі та явища по-своєму і оригінальність цієї творчості тим більша, чим сам народ цільніший як расова чи громадська етногрупа. Тому для характеристик побутового життя, до прикладу українських горян, для науковців, дизайнерів важливим є з'ясувати способи здобування сировини, техніку, їжу, домашній устрій та облаштування житла, одягу, вірування, звичаї та обряди, громадські та правничі засади, народні знання. Такі дані дуже коректно корелюються при підході у проектуванні надактуального для сучасного споживача екологічного житла. Матеріальний побут і лінгвістика, твори усної народної творчості (фольклор) формують уяву про етноособливості, за якими сучасник може ідентифікувати регіональну локацію [3, с. 18; с. 24—29]. З огляду на поняття етногенезу, до прикладу в Карпатському регіоні, значно довше збереглись консервативні форми життя, дивні традиції, що спричинило до більшої спадковості автентичної матеріальної культури. Перехрещення різних етнокультурних спільностей європейського континенту накладали певні рефлексії на формування матеріальної культури, господарство, ідеологічні уявлення, що в результаті, виокремлювало певні етнічні формування в загально-територіальній системі Східних Карпат. Признаючи важливу роль міграцій у первісній історії регіону, вчені відводять вирішальну роль культурно-етнічному розвитку субстрактного населення. Пристосовуючи здобутки людської цивілізації до специфічних умов, жителі Карпатського регіону витворили самобутність, яка ідентифікується яскравою етнічною виразністю у різних локальних регіонах [7, с. 71—75]. Підпорядкований звичаям і місцевими традиціям господарський устрій вибудували головну концепцією прагматичного функціонального опорядження житла та побуту. Такий спосіб господарювання надавав засоби до життя, матеріали та сировину для одягу, господарських знарядь, житла, а головне — забезпечував обрядово-ритуальне життя громади. А наявність декорів та формотворення теж підсилювали символічно-змістові контексти [13, с. 139; с. 145—149]. Упродовж IX—XIV ст. в українській культурній традиції побутували та активно розвивались різні види ремесел: гончарство, ко-

вальство, ювелірна справа, ткацтво, пошиття одягу, обробка шкіри, рогу, кості, бурштину, скла, дерева, каменю тощо. Внаслідок урбанізаційних процесів у містах, побут, духовно-естетичні, ремісничі особливості зазнають поділу, набирають певних специфічних рис, які тісно пов'язані з локальними природно-географічними умовами. З'являються відмінності у побутових потребах, естетично-обрядових проявах матеріальної культури. Відбувається поступовий розподіл на етнокультури на спільно замешкуваній території [4, с. 141—146]. Процес становлення та розвитку етнокультурних традицій формувалася через сферу організованого способу життя, виробничих і побутових традицій, світорозуміння і світосприйняття, через цілісний спектр обрядодій, звичаїв, ритуалів. Етнологія охоплює всі аспекти життєдіяльності, побуту культури, притаманні окремому етносу, вирізняючи їх за певною специфікою від інших. Ужиткове мистецтво найбільш яскраво розкриває етнічні особливості, адже воно присутнє в повсякденному побуті, віруваннях та обрядах. Вагомий сегмент в ужитково-прикладній діяльності є домашні промисли, які тісно пов'язані з життям, звичаями гірського населення Карпат. Під впливом місцевих обставин формувались фахівці-ремісники, посеред яких були такі, що володіли незначним майном чи землею і змушені були шукати заробітку; інші ж — за покликом душі присвячували вільні від буденного життя години на виробництво чи оздоблення обрядово-ритуальних та побутових предметів. Практично кожен з дитинства був задіяний у галузь ужитково-мистецького напрямку, яка була характерна для певного регіону Карпат: різьбярство, мосяжництво, гончарство, ткацтво, мистецтво вишивання тощо. Ремісник відтворював те, що бачив попередньо у хаті, церкві, тим самим продовжуючи місцеві традиції, які формувались у згаданому регіоні з певними відмінностями. Спеціальний домашній промисел органічно ідентифікував усі грані місцевого життя та його потреби. Вироби домашнього вжитку становлять вагомий сегмент розвитку суспільства, є виразом уподобань та світогляду, вдачі та порядності людини, котра виготовляє для себе все що потрібно, перетворюючи сирій місцевий матеріал, наданий природою, на предмети побутового вжитку.

Історіографія та зародження регіональних центрів ремесел безпосередньо виникали у процесі життя й

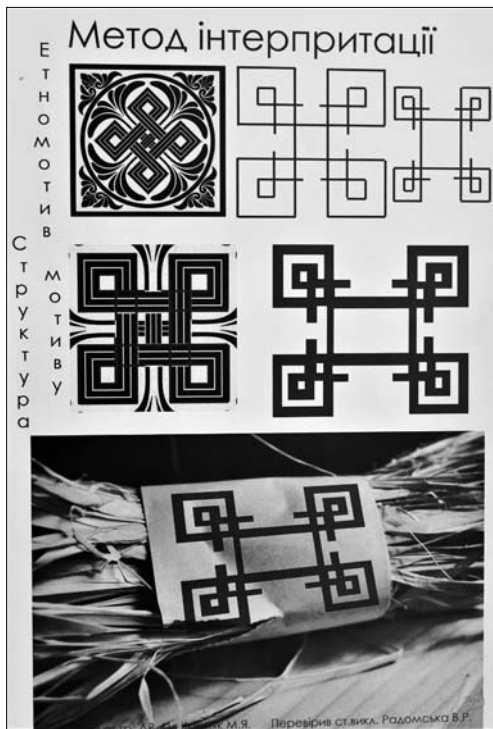
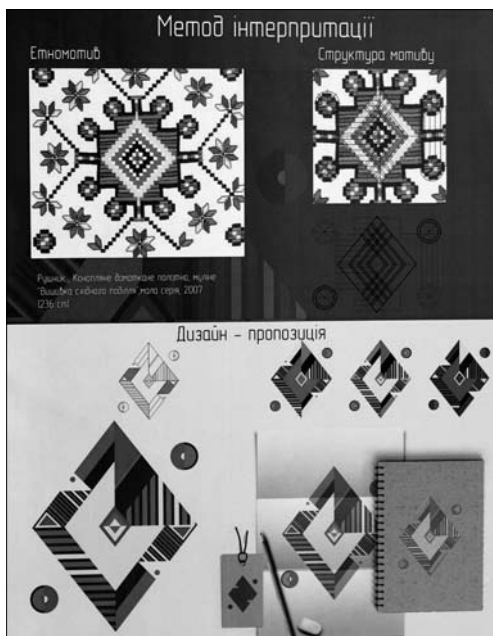
Іл. 2. Орнаментологічний метод (архів каф. ДОА НУЛП)

побуту горян. Спадщина декоративно-ужиткового мистецтва Карпат є важливим сегментом художньої культури, що визначає самобутність народу. Найвіддаленіші закутки гірських сіл стали своєрідним оберегом традиційних народних промыслів. Цілість взорів і окрас виробів домашнього промыслу стає визначальною артистичною мовою розвитку народних побутово-обрядових звичок та законів. Всюди проникаюче почуття краси і гармонії в побуті горян є виразом принади до життя, індивідуальності особи та виявом святочного настрою [3, с. 38—43].

Складна абстрактно-знакова система, яка стала основою зародження геометричного орнаменту, з часів палеоліту слугувала для творчого відтворення дійсності. У ранніх землеробських культурах ромбічним візерунком-символом родючості, оздоблювали жіночі фігурки богинь, посудини-жертвовники. В міру розвитку суспільства потреба краси розповсюджується на більш ширше коло предметного середовища людини: знаряддя праці, предмети та місця ритуальних дій, власні оселі, одяг. Через тисячоліття тягнуться та видозмінюються орнаментальні схеми залежно від призначення та соціально-історичних умов. Орнамент невідривно входить у всі сфери людської діяльності, зокрема у декоративне мистецтво і досягає художньої довершеності саме у вишивці. Круги, зубці, ромби, зигзаги, ялинки, елементи меандру, у свій час

були наділені семантичним значенням — сюжетними зображеннями, зооморфними, орнітологічними, флористичними та антропоморфними уявленнями про життя на землі, природу, Всесвіт. Орнаментация одягу, предметного обрядово-ужиткового оточення несли символіко-магічне значення, яке було зрозуміле сучасникам. Протягом тисячоліть з'являлись елементарні навички абстрагування, удосконалювались сюжетно-знакові композиції, які поступово переходили у певні схеми. Саме в орнаменті української вишивки - як найбільш популярної форми відображення та ідентифікації самобутності суспільних форм людської цивілізації, збережено семантично-декоративні особливості. Загалом ХІХ ст. — важливий період в історії української народної вишивки. Збережені пам'ятки одягового, інтер'єрного, обрядового призначення свідчать про утворення окремих центрів, осередків мистецтва вишивки з виразними локальними особливостями. У кожному з них домінували власні традиції, своя система і творчі методи. Кожна майстриня досконало опанувавши традиційні композиційно-колеристичні прийоми, вносила індивідуальну манеру в характер вишивок. Однак ці трансформації не завжди позитивно віддзеркалювались на естетично-композиційному устрої схем. До прикладу, певні елементи занадто збільшували, і навпаки; аніліновий барвник вніс суттєві зміни в колористику, порушивши природню гармонію давніх схем.

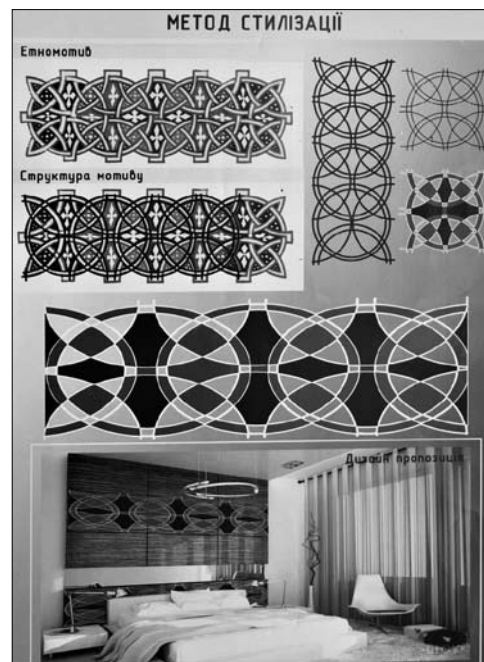
У кінці ХІХ — на поч. ХХ ст. у деяких районах вишивки виходять за рамки хатнього промыслу та побутово-ритуального призначення, а набувають форми кустарної промысловості. Відповідно до невисокого художнього смаку замовника та здешевлення процесу, схеми, колористичний устрій традиційних орнаментів спрощується, часто виконується за низькопробними альбомними зразками та втрачають свою безпосередність, ідентичність і чистоту народного першовзору. У 70-х рр. ХХ ст. прогресивні громадські кола звернули увагу на високу художню цінність української вишивки, зокрема Карпатського регіону. Починається їхнє колекціонування, вивчення, організуються школи, курси. Однак ці заходи не дали помітних результатів і не змогли оборонити народну вишивку від міщанського несмаку та антихудожніх впливів тодішньої фабричної продукції. В історіографії розвитку тенденцій українського дизайну першої чверті ХХ ст. активна творчість

Іл. 3. Метод інтерпретації (архів каф. ДОА НУЛП)

Кульчицьких, Я. Музики, М. Стефанівського, спонукали до відродження якісного підходу та встановлення нових пріоритетів у предметно-просторовому дизайні. Активну діяльність по підтримці народних ремесел ведуть професійні митці того часу: П. Слассіон, С. Васильківський, О. Кульчицька, М. Сосенко, у творах, експедиційних звітах та публікаціях яких сучасник може зачерпнути автентичність і дух народного ужиткового мистецтва. Однак, уже в

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 5 (167), 2022

Іл. 4. Метод стилізації (архів каф. ДОА НУЛП)

40-х рр. ХХ століття ці здобутки на довгі роки маргіналізовані на території радянської України, а продовжували розвиток у колах української діаспори. Однак, і там автентика, яка була відірвана від етнічних органічних умов зазнає певної трансформації, і ми отримуємо дещо знівельовану версію, так звану «американську писанку та вишивку», в яку стрімко імплементується дещо відмінна естетична «сувенірна» складова.

Популярність української етностилістики в незалежній Україні теж набуває певного «поверхневого» трактування, що спонукає до активного продукування сувенірного кітч, базованого на неглибокому усвідомленні та непрофесійному використанні орнаментики, зокрема найбільш популярних орнаментальних схем вишивок. Тому локальні ЗВО, що спеціалізуються у галузі знань «Культура і мистецтво», спе-

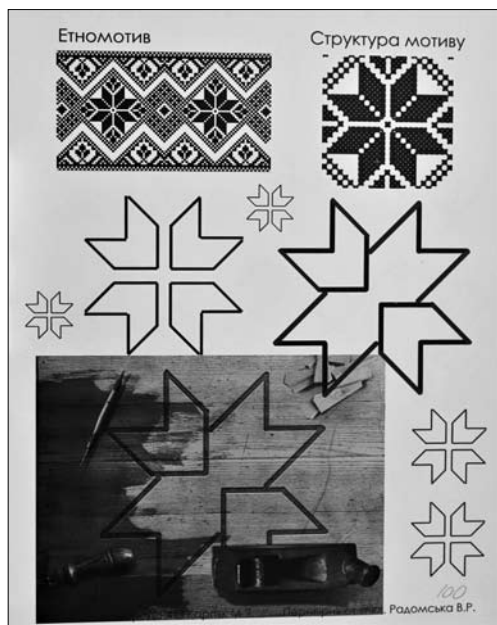
ціальності «Дизайн» за освітньою програмою «Дизайн середовища» зокрема та професійні дизайнери розпочинають новий етап «боротьби» за національну ідентичність та своєрідність у всіх напрямках, зокрема у предметно-просторовому, графічному, сакральному дизайні. Якщо так глибоко усвідомлювати та трактувати значення, особливості етноформувань певної культури, тоді студент отримує чудовий інструментарій та поле креативного мислення для створення власного цікавого та конкурентоспроможного дизайн-продукту.

Таким чином, етнічну стилізацію інтер'єру житла можна надати різноманітними засобами та за допомогою комплексного застосування таких елементів: а) планування і архітектурно-конструктивні деталі; б) оздоблювальні матеріали і переважаючий колір та текстури, фактури поверхонь; в) формотворення, матеріали елементів предметного дизайну та обладнання; г) інтер'єрний текстиль: штори, меблева оббивка, килими та подушки, безкаркасні меблі, доріжки та покривала тощо; д) предмети обладнання і декоративно-ужиткового мистецтва, арт-об'єкти, форми і візуальна ідентифікація яких притаманні обраному для стилізації етносу; е) характерні орнаменти, традиційні символи, інскрипції та типографіка пов'язаними з духовними кодами та традиціями [13, с. 5]. Для конструктивного вирішення поставленого завдання у навчальній практиці для виконання індивідуального графічного завдання для дисципліни «Стилістичні особливості у проектуванні інтер'єру» запропоновано використовувати основні методи та їх поєднання: 1. Орнаментологічний метод. 2. Метод інтерпретації декоративних технік. 3. Метод стилізації. 4. Метод використання досвіду трансформації стилю [12, с. 201—205].

Орнаментологічний метод — метод декорування архітектонічних, предметно-просторових поверхонь та предметів інтер'єру визначеними орнаментальними мотивами, символікою, колористикою (іл. 2). *Метод інтерпретації декоративних технік* — інструмент для формування структурних та текстурних елементів в предметно-просторовому дизайні житлового простору (силуети, 3D ефекти орнаментики, особливості техніки, фактури поверхні тощо) (іл. 3). Актуальний та дієвий інструментарій для формування структурних елементів інтер'єрного простору, в яких використовуються трансформації

текстур матеріалів, особливості технічного виконання. Наприклад, технік килимарства, керамічних виробів, дерев'яної пластики та плоскорізьби, виробів з металу, кістки, лозо- та соломоплетіння тощо. Аналітична структурна база дає змогу використовувати для проектування особливості силуетів, певні схеми орнаментів та їх комбінування з текстурами, символікою для формування не лише візуальних декоративних модулів, а й для формування функціональних елементів для об'ємно-просторового наповнення простору чи його зонування. *Метод стилізації* — інструмент пошуку власної графічної і формотворчої подачі на основі методу графоанлітики та морфологічного аналізу обраного етномотиву чи предмету (іл. 4). Дієвий для графічних розробок, до прикладу авторських патернів чи стікерів, арт-об'єктів, які в загальному концепті проекту, за типового наповнення брендовим предметним дизайном, завжди дають змогу створити неповторну атмосферу та ідентифікацію середовища. З цією метою дизайнер пропонує авторські графічні розробки принтів для інтер'єрного текстилю, патернів для шпалер, кахлю, меблевих оббивок, виконання рукотворних арт-об'єктів: стінописи, мозаїчні та декоративні пластичні панно, вітражі, вазони, об'ємно-просторові інсталяції, авторська ліпнина чи 3-D панелі, живописні та графічні твори тощо. *Метод використання досвіду трансформації стилю* — базується на досвіді трансформації та переосмислення складного коду національної спадщини певної етнокультури. (іл. 5). Цей метод актуалізує численні постанови по збереженню спадщини ЮНЕСКО, де вкотре підтримується політика протесту проти масового виробництва речей, проти естетики стандарту [2, с. 105]. Зокрема, світові економічні форуми, наприклад, у швейцарському Давосі, часто перетворюються на екологічні форуми, демонструючи прагнення людства наповнювати простір, зокрема житловий сегмент, предметами «з душею», рукотворними ремісничими виробами, у яких закладена архаїка істини. У цьому контексті напрацьована тисячоліттями уніфікована синергія філософії та прагматичності етнокультур, базованих на естетичних категоріях краси і ужиткової гармонії, продовжує бути актуальним орієнтиром для розбудови нових векторів розвитку екологічного дизайну.

Висновки. Таким чином, потреба у якісній теорії, яка акумулює наукові цінності, відкриває простір

Іл. 5. Метод трансформації стилю (архів каф. ДОА НУЛП)

креативним індустріям в постіндустріальному суспільстві. Згідно з науково-методичними напрацюваннями авторів метод використання досвіду трансформації стилю — найбільше креативний та творчий метод формування нового стилістичного напрямку в інтер'єрному просторі, який базується на досвіді трансформації та переосмислення складного коду національної спадщини певної етнокультури. Синтез та вдала авторська інтерпретація створення елементів етнонавігаторів, які практично трансформовані у проектні розробки, дають змогу формувати нові актуальні модерні тенденції, що визначає успіх дизайнера чи креативної групи (бренду). Чітко визначені пріоритети та філософсько-естетичні засади функціонування мистецької та дизайн-освіти, її позачасових універсальних соціокультурних цінностей стають

ISSN 1028-5091. Народознавчі зошити. № 5 (167), 2022

практично значущими, оскільки сприяють формуванню глибинного орієнтування щодо впровадження та проектування нових креативних ідей розвитку в освіті та соціумі суспільства.

1. Соколюк Л. Шляхи творення українського дизайну. Нариси з історії українського дизайну ХХ століття. Київ: ФЕНІКС, 2012. С. 84—110.
2. Шмагало Р. Ідейно-філософські витоки мистецької та дизайн-освіти в епоху модерну та постмодерну. Актуальні проблеми сучасного дизайну. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 2020). Київ: КНУТД, 2020. С. 103—106.
3. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 272 с.
4. Дида І.А. Екологічні основи традиційної української архітектури: Монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 332 с.
5. Сніжко В.В. Етнотрип як українська світоглядна структура. *Наука і суспільство*. Київ: Український центр духовної культури, 2011. С. 30—36.
6. Черкес Б.С. Національна ідентичність в архітектурі міста: Монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2008. 176 с.
7. Бачинська Л.Г. Архітектура житла України середини ХХ—ХХІ століть (історико-аналітичний нарис). Київ: КНУБА, 2016. 292 с.
8. Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. Основи дизайну інтер'єру. Київ: Довіра, 2008. 85 с.
9. Сьомга С., Антонович Є. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання. Київ: Ліра, 2018. 400 с.
10. Зиміна С.Б. Стилістичні особливості органічного та екологічного інтер'єрів. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. № 47. Київ: КНУБА, 2017. С. 71—88.
11. Зиміна С.Б. Український етностиль та його прояви в інших стилях інтер'єру. *Архітектурний вісник КНУБА*. № 55. Київ: КНУБА, 2017. С. 54—69.
12. Юрченко І. Гуцульська різьба. Візуально-морфологічні закономірності орнаменту: теорія і практика. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 368 с.
13. Дида І., Радомська В. Стильові особливості в проектуванні інтер'єру. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 36 с.

REFERENCES

1. Sokoliuk, L. (2012). *Ways of Ukrainian design creation. Sketches on history of Ukrainian design of the XX century* (Рр. 84—110). Kyiv: FENIKS [in Ukrainian].
- Shmahalo, R. (2020). Ideological and philosophical origins of art and design education in the epoch of modernism and postmodernism. *Topical problems of modern design. (Pro-*

- ceedings of the International Scientific and Practical Conference). Kyiv: KNUTD [in Ukrainian].
- Antonovych, Ye.A., Zakharchuk-Chuhai, R.V. & Stankevych, M.Ye. (1992). *Decorative and applied art*. Lviv: Svit [in Ukrainian].
- Dyda, I.A. (2009). *Ecological fundamentals of traditional Ukrainian architecture: Monograph*. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic National University [in Ukrainian].
- Snizhko, V.V. (2011). Ethno-design as Ukrainian worldview structure. *Nauka i Suspilstvo* (Рр. 30—36) [in Ukrainian].
- Cherkes, B.S. (2008). *National identity in city architecture: Monograph*. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic National University [in Ukrainian].
- Bachynska, L.H. (2016). *Residential buildings architecture in Ukraine in the middle of the XX—XXI centuries (historical and analytical sketch)*. Kyiv: KNUBA [in Ukrainian].
- Oliinyk, O.P., Hnatiuk, L.R. & Cherniavskiy, V.H. (2008). *Interior design fundamentals*. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].
- Siomha, S., & Antonovych, Ye. (2018). *Design of interior, furniture, and equipment*. Kyiv: Lira [in Ukrainian].
- Zymina, S.B. (2017). Stylistic peculiarities of organic and ecological interiors. *Modern problems of architecture and urban planning*, 47, 71—88 [in Ukrainian].
- Zymina, S.B. (2017). Ukrainian ethnic style and its reflection in other interior styles. *Architectural herald of KNUBA*, 55, 54—69 [in Ukrainian].
- Yurchenko, I. (2011). *Hutsul carving. Visual and morphological ornament patterns: theory and practice*. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic National University [in Ukrainian].
- Dyda, I., & Radomska, V. (2020). *Stylistic peculiarities in interior design*. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic National University [in Ukrainian].